

Handläggare
Minna Nilsson
Telefon: 08-50824207

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd
2024-09-26

Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna

Svar på remiss

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lämnar det som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna ska ge vägledning för stadens samtliga nämnder och bolagsstyrelser i arbetet med att säkerställa de mänskliga rättigheterna. Programmets mål är: *Stockholms stad är en öppen, jämlik och jämställd stad, fri från alla former av diskriminering och rasism.* Stockholms stad har haft flera olika program för att säkerställa de mänskliga rättigheterna. Nu tar staden nästa steg och samlar arbetet i ett och samma program.

Förvaltningen ser positivt på att programmet håller ihop stadens arbete med mänskliga rättigheter, jämfört med tidigare då staden hade flera olika program.

Förvaltningens bedömning är att det kommer behövas mer stöd från stadsledningskontoret för att kunna arbeta med mänskliga rättigheter på ett systematiskt och sammanhållet sätt. Detta behöver vara i form av både utbildningsinsatser och de handlingsplaner som nämns i programmet.

Bakgrund

Stockholms stad har haft flera olika program för att säkerställa de mänskliga rättigheterna. Nu tar staden nästa steg och samlar arbetet i ett och samma program. Det görs mot bakgrund av att de mänskliga rättigheterna är ömsesidigt samverkande och odelbara. De betyder att rättigheterna utgör delar av samma helhet och att ingen enskild rättighet kan anses vara viktigare än någon annan. Till programmet kommer ett antal handlingsplaner att tas fram.

De program som ersätts är Program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck 2018-2022, Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2018-2022, Program för ett jämställt Stockholm 2018-2022 och Strategi för romsk inkludering 2018-2022. Programmet för de mänskliga rättigheterna omfattar också arbetet med nationella minoriteters rättigheter.

Ärendet

Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna ska ge vägledning för stadens samtliga nämnder och bolagsstyrelser i arbetet med att säkerställa de mänskliga rättigheterna. Programmets mål är: *Stockholms stad är en öppen, jämlik och jämställd stad, fri från alla former av diskriminering och rasism.*

De mänskliga rättigheterna slår fast att alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. Exempel på grundläggande fri- och rättigheter är: rätten till utbildning, bostad, arbete, delaktighet i samhället och frihet från hat, hot och våld. Rättigheterna är odelbara och ingen rättighet är viktigare än någon annan.

Stockholms stad har haft flera olika program för att säkerställa de mänskliga rättigheterna. Nu tar staden nästa steg och samlar arbetet i ett och samma program.

Programmet innehåller tre fokusområden: kunskap och information, välfärd och service, och delaktighet och inflytande. Fokusområdena utgör grundläggande förutsättningar för att staden ska kunna bidra till jämlika levnadsvillkor för alla stockholmare och säkerställa att de mänskliga rättigheterna efterlevs i stadens verksamheter.

Att arbeta sammanhållet med de mänskliga rättigheterna är inte en motsättning till att också synliggöra och arbeta utifrån kunskapen om att individer och grupper har olika levnadsvillkor och möjligheter. Ett sätt att säkerställa rättigheter för individer och grupper med olika förutsättningar fortsatt är att handlingsplaner tas fram för:

- att motverka rasism
- barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad
- de nationella minoriteternas rättigheter
- ett jämställt Stockholm
- lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck (hbtqi)
- romsk inkludering

Arbetet med att uppnå målet med programmet och handlingsplanerna är nära kopplat till stadens demokratiarbete och arbetet med att uppnå FN:s globala hållbarhetsmål i Agenda 2030 med fokus på principen *Lämna ingen utanför.*

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för medborgarservice och stadsmiljö.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden beslutar att godkänna tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Förvaltningen ser positivt på att programmet håller ihop stadens arbete med mänskliga rättigheter, jämfört med tidigare då staden hade flera olika program. De kommande handlingsplanerna inom olika teman kommer att bli viktiga för att ge förvaltningen ytterligare vägledning då programmet är övergripande.

Förvaltningens bedömning är att det kommer behövas mer stöd från stadsledningskontoret för att kunna arbeta med mänskliga rättigheter på ett systematiskt och sammanhållet sätt. Detta behöver vara dels i form av de handlingsplaner som nämns i programmet, dels i form av utbildning.

Förvaltningen bedömer att en central planering av utbildningsinsatser säkerställer en jämn kvalitet över alla stadens förvaltningar samt att det sannolikt också är mest resurseffektivt.

Förvaltningens verksamheter arbetar idag på olika sätt med att stärka medborgarnas egenmakt. Bland annat arbetar förvaltningen med rätten till kommunikation för personer med funktionsnedsättning. Genom användandet av olika kommunikationsstöd i verksamheterna ökar möjligheten för personer med funktionsnedsättning att få sina rättigheter tillgodosedda i sitt boende eller vid sin dagliga verksamhet. Inom äldreomsorgen är avdelningens verksamheter i egen regi Silviahemscertifierade, det vill säga utbildade i demenskunskap. En del i utbildningen avser just självbestämmande och på vilket sätt den enskilde kan påverka sin omsorg.

Även förskolorna har en viktig roll i arbetet med att stärka människors egenmakt. Förvaltningens förskolor prioriterar språkutveckling som en central del i barnens utbildning. Språket är en viktig del i barnets förståelse, identitet och samhörighet. Barnen stärks i sin egenmakt när de känner sig trygga i språket och kan vidareutforska världen omkring dem. Demokratiska värden om att alla barn är lika värda är grunden för förskolans utbildning. Kunskapen om vad demokrati innebär och hur demokrati kan användas under hela dagen i förskolan är ett viktigt fokusområde inom förskolans verksamheter.

Socialtjänstens verksamheter har också ett viktigt uppdrag att stärka invånarnas egenmakt, exempelvis hos de barn som av olika anledningar har kontakt med socialtjänsten. Socialtjänsten arbetar också med att stärka känslan av egenmakt hos personer de har kontakt med som har behov av stöd utifrån exempelvis arbetslöshet, sjukdom eller missbruk.

Medborgarna i stadsdelsområdet har också rätt till delaktighet och inflytande i förvaltningens arbete, vilket bland annat sker genom medborgardialoger kring exempelvis utveckling av stadsmiljön, hantering av inkomna synpunkter och klagomål, dialog i föräldramöten i förskolan, brukarråd med mera.

Jämställdhetsanalys

Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna fokuserar bland annat på jämställdhet och på att alla människors rättigheter ska tas tillvara oavsett kön. Programmet bedöms därmed bidra till stadens arbete och mål för jämställdhet och också bidra till de nationella jämställdhetspolitiska målen.

Barnkonsekvensanalys

Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna fokuserar bland annat på barns rättigheter. Programmet bedöms därför vara förenligt med barns bästa och i enlighet med barnkonventionen.

Lisa Kinnari
Stadsdelsdirektör
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Charlotta Östholm
Avdelningschef
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lisa Kinnari, Stadsdelsdirektör	2024-09-05
Charlotta Östholm, Avdelningschef	2024-09-05